

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie september 2013

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 47/2013
sudca spravodajca	Milan Ealík
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –v časti vyhovené –v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	5. júna 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu .</p> <p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).</p> <p>Lehota väzby sťažovateľa začala plynúť od 22. februára 2012. Sťažovateľ podal 25. júla 2012 prostredníctvom svojho obhajcu na okresnom súde návrh na prepustenie z väzby a okresný súd uznesením zo 17. augusta 2012 jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej sa domáhal jeho zrušenia a svojho prepustenia z väzby na slobodu. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým jeho sťažnosť zamietol.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že vo väzbe sa nachádza nepretržite už vyše 10 rokov, pretože po prepustení z väzby je opätovne a ihneď braný do väzby v inej veci na základe účelového vznášania obvinení ako zámienky pre jeho ďalšie väzobné stíhanie. Týmto postupom sa sťažovateľ v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádza vo väzbe súvisle už 10 rokov a 4 mesiace.</p> <p>Podstatou sťažnosti je z ústavného hľadiska posúdiť situáciu sťažovateľa, ktorý je celkovo a súvisle vo väzbe vyše 10 rokov, hoci ide o rôzne trestné konania pre rôzne trestné činy, ktoré sú mu po sebe kladené za vinu.</p> <p>Takto bol na základe uznesenia najvyššieho súdu v inej trestnej veci prepustený z väzby na slobodu a toho istého dňa, t. j. 22. februára 2012, vo veci vedenej Úradom boja proti organizovanej kriminalite, bol sťažovateľ v čase o 15.40 h zadržaný ako obvinený [stíhaný pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. f) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný formou účasti ako organizátor] podľa § 86 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.</p> <p>Sťažovateľ bol následne vzatý do väzby na základe uznesenia okresného súdu z 24. februára 2012 v spojení s uznesením krajského súdu z 13. marca 2012, ktorý v prípade sťažovateľa vzhľadom na dôvod väzby iba podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda išlo o útekovú väzbu. Takýto postup orgánov všeobecných súdov vníma sťažovateľ ako účelovú snahu o jeho ďalšie väzobné stíhanie.</p> <p>Sťažovateľ 25. júla 2012 požiadal o prepustenie z väzby. Okresný súd uznesením</p>

	<p>zo 17. augusta 2012 jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd napadnutým uznesením zamietol.</p> <p>Sťažovateľ sa domáha preskúmania napadnutého uznesenia krajského súdu, pretože ním podľa neho bolo porušené jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru.</p> <p>Z vlastnej evidencie podaní ústavný súd zistil, že sťažovateľ následne podal ďalších päť ústavných sťažností proti ďalším rozhodnutiam všeobecných súdov o jeho väzbe. Sťažovateľ je teda aj naďalej do väzbe.</p> <p>Podľa sťažovateľa všeobecné súdy pri rozhodovaní o jeho väzbe zneužívajú tento inštitút zákonného obmedzenia osobnej slobody pre účely jeho dlhodobého väzobného stíhania v mnohoročných neobjasnených kauzách, ktoré sa mu účelovo podsúvajú a pripisujú za vinu.</p> <p>Sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátom, označil ako porušovateľa svojich práv krajský súd, ktorý mal jeho práva porušiť napadnutým uznesením z 11. septembra 2012. Napadnutým uznesením krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 17. augusta 2012, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ako ústavný súd už uviedol, väzba je v systéme zaisťovacích trestnoprávných prostriedkov najzávažnejším procesným zásahom do práv a osobnej slobody jednotlivca obvineného z trestného činu. Podľa ústavy zo všetkých orgánov činných v trestnom konaní sú to práve súdy, ktoré majú zodpovednosť za to, či v prípade osoby obvinenej z trestného činu bude proti nej trestné konanie vedené vo väzbe alebo na slobode.</p> <p>Na prevzatie tejto zodpovednosti všeobecnými súdmi ústava ustanovuje formu autoritatívneho „rozhodnutia“, ktorú v spojení s požiadavkou, že „nikoho nemožno pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“ (čl. 17 ods. 2), treba chápať tak (najmä, pozn.) v materiálnom, ako i vo formálnom zmysle slova.</p> <p>V materiálnom zmysle slova ústava vyžaduje, aby rozhodnutie súdu o väzbe zodpovedalo jednak významu zaručenej osobnej slobody a jednak „dôvodom a času ustanovenému zákonom“. Z ustanovenia čl. 17 ods. 5 ústavy je evidentné, že „rozhodnutie“, „dôvody“ a „čas, na ktorý možno vziať do väzby“, tvoria jeden celok. Vzhľadom na to, že „osobná sloboda“ je ústavne garantovaným princípom a „pozbavenie slobody – väzba“ je výnimkou z neho, musí úvaha súdu o existencii zákonom ustanovených dôvodov a času väzby v konkrétnom prípade zodpovedať vždy tomuto vzťahu medzi princípom a výnimkou.</p> <p>Vo formálnom zmysle slova ústava vyžaduje, aby súd túto svoju úvahu vyjadril ešte aj spôsobom, ktorý pre rozhodnutie o väzbe ustanovuje zákon. Ústava tak jasne dbá o to, aby väzba ako opatrenie pozbavujúce osobnej slobody bola vykonaná spôsobom poskytujúcim obvinenému základné procesné záruky proti svojvoľnému postupu orgánov činných v trestnom konaní.</p> <p>Sťažovateľ je trestne stíhaný vo viacerých trestných veciach, pre väčšinu z nich bol zároveň stíhaný väzobne. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu sa vo väzbe nachádzal už viac ako desať rokov v celku.</p> <p>Vzhľadom na rozsiahlosť a celkovú dobu trvania väzby u sťažovateľa považoval ústavný súd za potrebné oboznámiť sa s priebehom predchádzajúcej väzby, na ktorú bezprostredne nadväzuje väzba v tomto prípade.</p> <p>Sťažovateľ sa aktuálne nachádza vo väzbe od 22. februára 2012, keď bol zadržaný ako obvinený z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. f) Trestného zákona, na spáchaní ktorého sa mal podieľať ako organizátor. Tejto aktuálnej väzbe sťažovateľa predchádzala väzba, v ktorej bol sťažovateľ v období od 27. júla 2011 (začiatok plynutia lehoty väzby, pozn.) pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a iné trestné činy.</p> <p>Sťažovateľ bol z tejto väzby prepustený na základe uznesenia majvyššieho súdu z 22. februára 2012. Z uvedeného vyplýva, že ihneď potom, ako bol z predošlej väzby prepustený, bol v ten istý deň zadržaný a následne vzatý do väzby za iný trestný čin. Obdobne aj v prípade predošlej väzby sťažovateľa, ktorá začala plynúť 27. júla 2011, bol sťažovateľ v ten istý deň, t. j. 27. júla 2011, prepustený oslobodzujúcim rozsudkom okresného súdu z predchádzajúcej väzby na slobodu.</p> <p>Uvedený priebeh väzobného konania potvrdzuje, že v prípade, ak bol sťažovateľ</p>

z väzby prepustený v jednej trestnej veci, bol ihneď vzatý do väzby v inej trestnej veci, a to sa neustále opakuje. V prerokovávanom prípade je sťažovateľ vo väzbe pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. f) Trestného zákona, na spáchaní ktorého sa mal podieľať formou účasti ako organizátor.

Skutok sa mal stať 2. februára 1999, trestné stíhanie vo veci bolo začaté uznesením vyšetrovateľa úradu boja proti organizovanej kriminalite z 19. januára 2012 a ďalším rozhodnutím vyšetrovateľa toho istého úradu vyšetrovania pod tou istou spisovou značkou z 21. februára 2012 bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre tento trestný čin. Trestné stíhanie v tejto veci tak bolo začaté až po trinástich rokoch od spáchania skutku, hoci sťažovateľ bol zadržaný a vzatý do väzby prvýkrát už 25. júna 2002.

Napadnutým uznesením krajského súdu bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 17. augusta 2012, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Sťažovateľ bol do väzby vzatý uznesením okresného súdu z 24. februára 2012 v spojení s uznesením krajského súdu z 13. marca 2012.

V danom prípade tak sice boli naplnené formálne podmienky väzby, pretože existovalo uznesenie o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi, ktoré spĺňalo podstatné náležitosti, ale materiálne podmienky už všeobecné súdy neskúmali. Sťažovateľ podal 25. júla 2012 žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej bolo rozhodnuté v primeranej lehote uznesením vecne príslušného okresného súdu zo 17. augusta 2012, ktorý zamietol žiadosť sťažovateľa.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd napadnutým uznesením zamietol. Ústavný súd pri výkone svojej právomoci zabezpečuje materiálnu ochranu ústavnosti, a preto v prípade sťažovateľa sa nemohol uspokojiť iba s posúdením naplnenia formálnych predpokladov väzby. Jeho úlohou bolo preto komplexne vyhodnotiť mnohoročné väzobné stíhanie sťažovateľa, a preto posúdenie neobmedzil iba na posúdenie aktuálnej väzby, v ktorej sa sťažovateľ nachádza od 22. februára 2012.

Ustanovenie § 76 ods. 6 Trestného poriadku upravujúce celkovú lehotu väzby nemožno vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a následne všeobecné súdy sú oprávnené držať obvineného vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých je obvinený, samostatne či izolovane, a to po maximálnu dobu.

Takýto prístup by mohol mať za následok (čo sa prejavilo u sťažovateľa, pozn.), že obvinený by mohol byť v súvislosti s jedným trestným konaním vzatý do väzby až po maximálnu dobu určenú podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku.

V prípade uplynutia maximálnej lehoty väzby, resp. pokiaľ by došlo z rôznych dôvodov k jeho prepusteniu, mohol by byť vzatý do väzby pre iný trestný čin, kedy by začala plynúť nová maximálna lehota stanovená pre ďalšiu väzbu, v dôsledku čoho by obvinený mohol stráviť aj celý zvyšok života vo väzbe bez toho, že by bolo vydané rozhodnutie súdu o jeho vine; takýto postup nelegitimizuje žiaden verejný záujem.

Ústavný súd zároveň nepovažuje napadnuté uznesenie krajského súdu za presvedčivo odôvodnené. Ďalšie trvanie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku [krajský súd chybné uviedol § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pozn.] bolo odôvodnené faktom, že (i) sťažovateľ sa nezdržiaval v mieste svojho pobytu, (ii) je cudzincom, (iii) hrozbou vysokého trestu, a tým, že (iv) vec je v štádiu prípravného konania, s možnou potrebou vykonať procesné úkony za účasti sťažovateľa.

Sťažovateľ je vyše desať rokov vo väzbe, pričom do súčasnej, ako aj predošlej väzby bol vzatý ihneď potom, ako bol z predchádzajúcej väzby prepustený. Preto sa pochopiteľne sťažovateľ ani nemohol zdržiavať v čase rozhodovania o vzatí do väzby v mieste svojho pobytu.

Relevancia väzobných dôvodov založených na skutočnosti, že sťažovateľ je cudzincom, ktorému hrozí vysoký trest, boli už predmetom posúdenia ústavného súdu v uznesení sp. zn. III. ÚS 314/2012 z 3. júla 2012. Ústavný súd v ňom vyhodnotil uznesenie krajského súdu z 13. marca 2012, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby (v spojení s uznesením okresného súdu z 24. februára 2012, pozn.), ako ústavne udržateľné, no zároveň vyjadril, že „... uplynutím krátkej doby sa bude tento väzobný dôvod podložený len obavou z úteku pred hrozbu vysokého trestu a odkazom na to, že sťažovateľ je cudzím štátnym príslušníkom, zoslabovať“.

Vo vzťahu k okolnosti, že v čase rozhodovania krajského súdu (11. septembra 2012 - teda o pol roka neskôr) bola trestná vec stále v štádiu prípravného konania, ústavný súd uvádza, že samotná fáza trestného konania nemôže nikdy sama osebe odôvodňovať

	<p>potrebu ďalšieho väzobného stíhania sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom sťažnosti a argumentáciou sťažovateľa, preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj s ohľadom na judikatúru konštatuje porušenie sťažovateľom označených práv.</p> <p>Ďalšie väzobné stíhanie sťažovateľa založené na dôvodoch tak, ako boli špecifikované v napadnutom uznesení, nemožno považovať za nevyhnutné a spôsobilé legitimizovať trvajúce zbavenie slobody.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť na vyše desať rokov trvajúce väzobné stíhanie sťažovateľa v iných veciach. Sťažovateľ sa nachádza vo väzbe fakticky neprestajne od 25. júna 2002. Práve s ohľadom na tento závažný fakt ústavný súd nemôže vyhodnotiť napadnuté uznesenie ako ústavne akceptovateľné, teda ako také, ktoré by zabezpečilo plnohodnotnú ochranu ústavou a dohovorom zaručených práv sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd preto vo vzťahu k požiadavke sťažovateľa na jeho prepustenie z väzby a o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažnosti nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušuje a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 55/98, III. ÚS 314/2012 EŠLP: Scott v. Španielsko

spisová značka	I. ÚS 193/2013
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	3. júla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 17 ods. 1 a 6 Ústavy Slovenskej republiky</p> <p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</p> <p>čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd</p> <p>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv uznesením krajského súdu.</p> <p>Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka bola 4. apríla 2011 prevzatá bez jej súhlasu do ústavu zdravotníckej starostlivosti – Psychiatrickej nemocnice. Okresný súd uznesením zo 6. apríla 2011 vyslovil, že k prevzatíu sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov.</p> <p>Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 21. júla 2011 tak, že uznesenie okresného súdu zo 6. apríla 2011 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Okresný súd vo veci opätovne rozhodol uznesením zo 17. mája 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktorým vyslovil, že k prevzatíu sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením, ktoré sťažovateľka sťažnosťou na ústavnom súde napadla.</p>
ratio decidendi	<p>K porušeniu základných a iných práv sťažovateľky malo dôjsť tým, že krajský súd nevykonal dôkaz – výsluch svedka MUDr. M.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri rozhodovaní v predmetnej veci nepostupoval v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z citovaného ustanovenia § 157 ods. 2 OSP a relevantnej judikatúry EŠLP, ktorou je pri svojom rozhodovaní tiež viazaný.</p> <p>Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný),</p>

prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

Sťažovateľka na pojednávaniach, ktoré sa konali 20. novembra 2011 a 17. mája 2012 prostredníctvom právneho zástupcu navrhla ako dôkaz okrem iného aj výsluch svedkyne MUDr. M. Okresný súd vo svojom v rozsudku vo vzťahu k nevykonaniu tohto dôkazu uviedol: „*Na pojednávanie sa nedostavila MUDr... M., ktorá svoju neúčast' pre pracovnú zaneprázdnenosť opakovane riadne ospravedlnila a vo veci podala písomné vyjadrenie. Preto súd pojednával v predmetnej veci podľa § 101 ods. 2 O. s. p. v jej neprítomnosti, pričom prihliadol na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.*“

Občianske súdne konanie je ovládané zásadou priamosti a ústnosti a nesporné konanie, ktorým je aj vec sťažovateľky, aj vyšetrovacou zásadou. Z uvedených zásad vyplýva, že súd ma rozhodovať o veci samej na základe bezprostredne získaných poznatkov, má sa opierať o dôkazy, ktoré boli pre ním vykonané, pri rozhodovaní o veci vychádza z poznatkov, ktoré získal na ústnom pojednávaní, a vykonať aj dôkazy, ktoré účastník konania nenavrhol.

Ustanovenie § 101 ods. 2 OSP, ktorým okresný súd odôvodnil nevypočutie MUDr. M., možno aplikovať iba v prípade neúčasti na pojednávaní účastníka konania, nie však svedka, ktorým mala byť MUDr. M.

Podľa § 126 ods. 1 OSP každá fyzická osoba je povinná ustanoviť sa na predvolanie na súd a vypovedať ako svedok.

Opakované ospravedľňovanie neúčasti na pojednávaní MUDr. M. pracovnou zaneprázdnenosťou je v rozpore s týmto ustanovením Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené nemožno považovať dôvody, pre ktoré okresný súd výsluch MUDr. M. nevykonal, za súladné s právom sťažovateľky na spravodlivý proces.

Sťažovateľka v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu namietala nevypočutie MUDr. M. ako svedka a opätovne s poukazom na vyšetrovaciu zásadu, ktorou je konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti ovládané, navrhla jej výsluch, pričom uviedla aj dôvody, ktoré ju k takémuto návrhu viedli.

Napriek takémuto návrhu a v rozpore s vyšetrovacou zásadou, z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento sa uvedenou odvolacou námietkou sťažovateľky, resp. návrhom na vykonanie dôkazu vôbec nezaoberal, a to napriek tomu, že svoje uznesenie odôvodnil okrem iného aj vyjadrením MUDr. M.

Po dôkladnom preštudovaní spisu okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach prípadu išlo o návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je nevyhnutný na rozhodnutie o tom, či k prevzatíu sťažovateľky do Psychiatrickej nemocnice došlo zo zákonných dôvodov.

Nemožno súhlasiť s názorom krajského súdu uvedeným v odôvodnení jeho uznesenia a v podstate zhodným názorom predsedníčky krajského súdu vo vyjadrení ku sťažnosti, z ktorého vyplýva, že pri posudzovaní, či ku prevzatíu chorého podľa § 191b ods. 1 OSP došlo zo zákonných dôvodov, postačuje vypočúť chorého a jeho ošetrojúceho lekára.

Takýto názor by bolo možné podľa ústavného súdu akceptovať iba vtedy, ak by z týchto dvoch dôkazov, ktorými je rozhodnutie súdu o tom, že ku prevzatíu do ústavu došlo zo zákonných dôvodov, odôvodnené, bez akýchkoľvek pochybností vyplýval záver, že ku prevzatíu do ústavu došlo zo zákonných dôvodov. Vo veci sťažovateľky však o takýto prípad nešlo.

Tento záver ústavného súdu je založený na vážnych rozporoch v listinných dôkazoch týkajúcich sa vyjadrení MUDr. M., na ktoré poukazuje sťažovateľka, a tiež výpovedi MUDr. I. o tom, že v čase vyšetrenia sťažovateľky MUDr. M. nebol dôvod na hospitalizáciu napriek stanovenej diagnóze – akútna psychóza, ktorá je podľa tvrdenia MUDr. I. vždy dôvodom na nedobrovoľnú hospitalizáciu.

Ústavný súd tiež poukazuje na výpoveď MUDr. I. z 5. apríla 2011, keď uvádza,

že sťažovateľka bola privezená matkou na základe odporúčania MUDr. Ma. napriek tomu, že zo správy MUDr. M. zo 4. apríla 2011 potreba hospitalizácie a ani odporúčanie na hospitalizáciu nevyplývajú.

Taktiež z výpovede MUDr. I. z 20. decembra 2011 vyplýva, že žiadala doporučenie na hospitalizáciu sťažovateľky, čo pokladá ústavný súd minimálne za zvláštne, keď sťažovateľka sa v tom čase už nachádzala v zdravotníckom zariadení bez svojho súhlasu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že zodpovedať otázku, či u sťažovateľky boli dané dôvody na jej prevzatie do ústavu zdravotníckej starostlivosti bez jej súhlasu, nebolo možné v okolnostiach veci sťažovateľky iba na základe vyjadrenia MUDr. I.

Pri jej riešení mal okresný súd, resp. krajský súd vychádzať nielen z „primárnej diagnostiky“ MUDr. I., ako to konštatuje krajský súd, ale tiež v súvislosti s vykonaním iných dôkazov.

Uvedené platí o to viac, ak sťažovateľka, resp. jej právny zástupca vykonanie relevantného dôkazu výslovne požadovali. Prevzatie chorého do ústavu zdravotníckej starostlivosti bez jeho súhlasu je vážnym zásahom do základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1 ústavy. Preto nemôže byť ponechané iba na ústave zdravotníckej starostlivosti, ako jeho zamestnanci vyhodnotia splnenie podmienok na umiestnenie osoby do ústavu bez jej súhlasu a je tu vytvorená zákonná poistka v podobe tzv. „detenčného konania“, ktoré je upravené v § 191a nasl. OSP.

Pokiaľ sa okresný súd a krajský súd uspokojili iba s vyjadrením MUDr. I, na ktorom je v podstate uznesenie okresného súdu aj krajského súdu založené, napriek skutočnostiam, ktoré sa v okolnostiach sťažovateľkinej veci vyskytli a ktoré minimálne spochybňujú dôvodnosť jej umiestnenia v ústave bez súhlasu, potom súdny prieskum stratil zmysel a celé konanie bolo iba formálnym procesom, ktorý neslúžil na ochranu práv sťažovateľky.

Ak by sa súdy v obdobných veciach vždy uspokojili iba s výsluchom ošetrojúceho lekára a chorého, bez toho, aby prihliadli na špecifiká konkrétneho prípadu, takýto postup súdov by mohol dokonca viesť ku zneužívaniu inštitútu prevzatia a umiestnenia chorého do ústavu vykonávajúceho zdravotnícku starostlivosť.

Navyše je potrebné poukázať na to, že krajský súd si potrebu vykonania iných dôkazov ako výsluchu sťažovateľky a ošetrojúceho lekára na účely rozhodnutia o tom, či k prevzatiu sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov, uvedomoval, keď uznesením z 21. júla 2011 zrušil uznesenie okresného súdu zo 6. apríla 2011 (odôvodnené iba výsluchom ošetrojúceho lekára a sťažovateľky) ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, založené na nedostatočne zistenom skutkovom stave a prikázal vo veci vykonať ďalšie dôkazy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky zoberal do úvahy, že táto namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko závažné, že pri jeho výkone neprichádzajú do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie.

V posudzovanej veci okresný súd nedostatočne odôvodnil nevykonanie dôkazu – výsluchu svedkyne MUDr. M., a tento nedostatok neodstránil ani krajský súd v odvolacom konaní. Bolo povinnosťou krajského súdu ako odvolacieho súdu, aby sa v okolnostiach danej veci vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu na vykonanie dôkazu výsluchom svedkyne MUDr. M..

Pokiaľ teda krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd vyslovil, že ku prevzatiu sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov, bez toho, aby vykonal výsluch, ktorý bol vo veci sťažovateľky podstatný, a nevykonanie navrhovaného dôkazu ani relevantne neodôvodnil, postupoval nedôsledne a svojvoľne, a tým porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru). V dôsledku tohto porušenia porušil tiež sťažovateľkou označené právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 6 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že v ďalšom bude potrebné vypočuť svedkyňu MUDr. M. a vysporiadať sa s argumentáciou sťažovateľky obsiahnutou v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 2. júla 2011 a odstrániť rozpory vo vykonaných dôkazoch, na ktoré ústavný súd už poukazuje.

	<p>Ak rozpory vo vykonaných dôkazoch nebudú bez akýchkoľvek pochybností odstránené, nie je možné rozhodnúť o tom, že k prevzatiu sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné práva sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 1 a 6 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 79/93, I. ÚS 350/08, I. ÚS 241/07, II. ÚS 410/06</p> <p>ESELP: García Ruiz c. Španielsku, Kraska c. Švajčiarsko</p>

spisová značka	I. ÚS 218/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –v časti vyhovené –v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	3. júla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením okresného súdu.</p> <p>Námietky sťažovateľa týkajúce sa ním tvrdeného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu a základného práva vlastníť majetok, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s uznesením okresného súdu, sú založené na jeho tvrdení o nesprávnej a ústavne nekonformnej interpretácii a následnej aplikácii ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) v jeho exekučnej veci, hoci mal okresný súd zvoliť postup podľa „§ 36 ods. 5 Exekučného poriadku“.</p> <p>Podľa ustanovenia § 36 ods. 5 Exekučného poriadku „ak osobitný zákon neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť...“.</p> <p>Podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP „Pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu...“.</p>
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy označeným rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.</p> <p>V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci okresného súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o prerušení exekučného konania sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy.</p> <p>Okresný súd sťažnosťou napadnuté uznesenie, ktorým prerušil exekučné konanie do právoplatného skončenia veci vedenej pred okresným súdom, po uvedení priebehu dovtedajšieho konania odôvodnil takto:</p> <p><i>„Podaním zo dňa 22. 8. 2012 povinný založil do spisu obžalobu, z ktorej je zrejmé, že táto bola podaná na OS..., pričom konanie je vedené pod sp. zn. ...T.. pre prečin podvodu v štádiu pokusu, ktorého sa mal dopustiť dňa 15. 3. 2010 na Exekútorskom úrade povinného... oprávnený... , pričom žiadal o duplicitné vyplatenie sumy, ktorá je predmetom tohto exekučného konania. V danej trestnej veci bol vypracovaný okrem iného aj znalecký posudok z odboru pismoznalectva ohľadom sporného podpisu povinného, od ktorej pravosti podpisu závisí aj rozhodnutie v danej exekučnej veci. Na základe vyššie uvedených skutočností súd konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. prerušil. V konaní sa bude pokračovať len čo bude právoplatne skončená trestná vec vedená pred OS...“</i></p> <p>Aplikáciu ustanovenia „§ 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.“ okresný súd odôvodnil len strohým poukazom na prebiehajúce trestné konanie bez náležitej interpretácie tohto ustanovenia (vo vzťahu k danej veci) a právne relevantného vysvetlenia dôvodov nezvolenia postupu vychádzajúceho z ustanovenia § 36 ods. 5 zákona Národnej rady</p>

	<p>Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.</p> <p>Problematikou postupu všeobecného súdu pri prerušení exekučného konania sa plénum ústavného súdu zaoberalo už vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 16/02, kde v uznesení z 20. mája 2002 vyslovilo svoj právny názor a z neho vyplývajúci záver: „Podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku súd konanie preruší (musí prerušiť), ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci došiel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.</p> <p>Podľa § 254 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku na exekučné konanie podľa Exekučného poriadku sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí Občianskeho súdneho poriadku (vrátane III. časti, v ktorej je § 109 ods. 1), ak tento osobitný predpis (Exekučný poriadok) neustanovuje inak. Takým ustanovením, ktoré ustanovuje inak, je § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, ktoré vylučuje aplikáciu § 109 Občianskeho súdneho poriadku, pretože má, pokiaľ ide o prerušenie exekučného konania, vlastné pravidlo.</p> <p>Podľa § 36 ods. 5 Exekučného poriadku ak osobitný zákon (v poznámke pod čiarou je uvedený napríklad zákon č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov) neustanovuje inak, exekučné konanie nemožno prerušiť.</p> <p>Z uvedených procesných predpisov vyplýva, že navrhovateľ ako exekučný súd nemohol exekučné konanie pred ním prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku.“</p> <p>Namietané uznesenie okresného súdu o prerušení exekučného konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP z dôvodu súčasne prebiehajúceho trestného konania vychádzajúce z právneho názoru okresného súdu, že „v danej veci prerušil konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. (teda procesne), čo ustanovenie § 36 ods. 5 Exekučného poriadku nevylučuje“, je z hľadiska právnej úpravy, interpretačných kritérií posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj právneho záveru pléna ústavného súdu, ktorý je pre rozhodovanie posudzovanej veci záväzujúcim, rozhodnutím arbitrárnym majúcim za dôsledok porušenie sťažovateľom označených práv, lebo mu nebola okresným súdom poskytnutá súdna ochrana v kvalite, ktorú mal v prípade zákonom ustanoveným postupom dostať.</p> <p>Okresný súd mal v predmetnej veci zvoliť postup predpokladaný ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku (vylučujúci použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré umožní za určitých okolností konanie prerušiť), ktoré zakotvuje zásadu, že exekučné konanie je možné prerušiť iba vtedy, ak to ustanoví osobitný zákon. Takýmto osobitným zákonom je predovšetkým zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších.</p> <p>V okolnostiach danej veci možno uzavrieť, že prebiehajúce trestné konanie proti účastníkovi exekučného konania nepatrí medzi zákonom (v danom prípade Exekučným poriadkom) právne akceptovateľné (ustanovené) dôvody na prerušenie exekúcie.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného mu čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a zrušenie uznesenia okresného súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu otvára priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou označeného práva hmotného charakteru. Ústavný súd preto sťažnosti v tejto jej časti nevyhovel uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovuje.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 16/02, IV. ÚS 128/07</p>

a iných súdov	
spisová značka	I. ÚS 210/2013
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –v časti vyhovené –v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	7. augusta 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia namietali porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu.</p> <p>K porušeniu označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší súd im svojím postupom v predmetnej veci odňal možnosť konať pred súdom, pretože o otázke podstatnej pre rozhodnutie dospel tento súd k nesprávnemu právnemu záveru, podľa ktorého rozhodnutie o nariadení vykonania projektu podľa § 15 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. nie je preskúmateľné súdom, pretože ním nie sú dotknuté základné práva sťažovateľov a nezakladajú sa ním konkrétne práva a povinnosti.</p> <p>Najvyšší súd uznesením potvrdil uznesenie v časti o preskúmaní rozhodnutia KPÚ (Krajského pozemkového úradu) a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal (uznesením krajský súd podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil konanie a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania).</p> <p>V odôvodnení uznesenia najvyšší súd stručne zhrnul závery uvedené v uznesení krajského súdu, dôvody odvolania podaného proti nemu sťažovateľmi v časti týkajúcej sa rozhodnutia KPÚ zo 16. decembra 2009, poukázal na znenie § 244 ods. 1, 2 a 3, ako aj § 250d ods. 3 OSP a § 15 ods. 1 i § 16 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z.</p>
ratio decidendi	<p>Podľa § 1 ods. 1 písm. b) zákona č. 64/1997 Z. z. tento zákon upravuje postup obvodných pozemkových úradov, vlastníkov pozemkov v zriadených záhradkových osadách (ďalej len „vlastníci“), nájomcov a užívateľov pozemkov v zriadených záhradkových osadách (ďalej len „užívateľia“) a Slovenského pozemkového fondu v konaní o pozemkových úpravách podľa osobitného predpisu (ďalej len „konanie“) na účely vyporiadania vlastníctva k pozemkom v zriadených záhradkových osadách.</p> <p>V prípade, že nedôjde k uzavretiu kúpnej zmluvy medzi vlastními pozemkov v zriadených záhradkových osadách a užívateľmi týchto pozemkov, je zákonom relevantná väčšina užívateľov pozemkov oprávnená iniciovať svojím návrhom konanie o vyporiadanie vlastníctva k uvedeným pozemkom.</p> <p>Predmetné konanie je podľa zákonnej úpravy rozdelené na etapy, z ktorých každá nasledujúca začína po právoplatnom rozhodnutí správneho orgánu, ktorým sa končí predchádzajúca etapa.</p> <p>Prvá etapa sa začína oznámením začatia konania verejnou vyhláškou, súčasťou ktorého sú úvodné podklady (geometrický plán a register pôvodného stavu), proti ktorým je možné podať námietky (§ 7 ods. 4 zákona č. 64/1997 Z. z.). Správny orgán je povinný skúmať splnenie podmienok začatia konania podľa § 7 citovaného zákona. V tomto štádiu konania má vlastník pozemku právo ponúknuť užívateľovi a záhradkovej organizácii odkúpenie stavieb, trvalých porastov a spoločných zariadení nachádzajúcich sa na pozemku v jeho vlastníctve, a to za cenu rovnajúcu sa sume náhrady uvedenej v § 3 ods. 3 a 4, a v prípade, že takú ponuku uplatnia vlastníci nadpolovičnej väčšiny pozemkov podľa výmery, konanie správny orgán zastaví (§ 8 ods. 5 zákona č. 64/1997 Z. z.). Ak taká ponuka zo strany vlastníkov nebola uplatnená, resp. jej uplatnenie oznámili vlastníci menšej ako polovičnej výmery zriadenej záhradkovej osady, správny orgán v konaní pokračuje. Účastníci konania majú právo podať námietky podľa § 7 ods. 4 a § 8 ods. 3 citovaného zákona a až po právoplatnom rozhodnutí o nich správny orgán schváli úvodné podklady (§ 9 ods. 4 zákona č. 64/1997 Z. z.), čím končí prvá etapa uvedeného konania, resp. etapa začatia konania.</p> <p>Následne sa v predmetnom konaní realizujú úkony smerujúce k vypracovaniu a schváleniu projektu pozemkových úprav v zriadenej záhradkovej osade. V druhej etape sú predmetom konania iba tie pozemky, ktoré majú iného užívateľa, ako je vlastník.</p>

Pred vypracovaním projektu majú vlastníci na výzvu správneho orgánu v lehote 60 dní právo vyjadriť sa k spôsobu vyrovnania buď pridelením náhradných pozemkov v obvode pozemkových úprav, alebo poskytnutím náhrady v peniazoch. Po uplynutí tejto lehoty správny orgán rozhodnutím určí obvod pozemkových úprav a rozhodne, že vlastníkom, ktorí sa v lehote 60 dní nevyjadrili, patrí náhrada v peniazoch, a vlastníkom, ktorí nespĺnili podmienku uvedenú v § 8 ods. 5, patrí náhrada v pozemkoch (§ 10 zákona č. 64/1997 Z. z.). Projekt pozemkových úprav sa schvaľuje rozhodnutím podľa § 13 ods. 3 zákona č. 64/1997 Z. z. po právoplatnom rozhodnutí o námietkach podaných účastníkmi konania podľa § 13 ods. 1 citovaného zákona. Rozhodnutie o schválení projektu je v správnom konaní konečným rozhodnutím, proti ktorému opravný prostriedok nie je prípustný (§ 13 ods. 6 zákona č. 64/1997 Z. z.), ktoré ale podlieha súdnemu prieskumu.

Po schválení projektu pozemkových úprav správny orgán nariadi rozhodnutím vykonanie projektu pozemkových úprav, ktoré je poslednou etapou konania o pozemkových úpravách na účely vyporiadania vlastníctva k pozemkom v zriadených záhradkových osadách (§ 15 a nasl. zákona č. 64/1997 Z. z.). Základom vykonania projektu pozemkových úprav je vytýčenie náhradných pozemkov v teréne a následné vyhotovenie geometrického plánu.

Z uvedeného je zrejmé, že výsledkom konania o nariadení vykonania projektu je geometrický plán, ktorý je jedným zo zákonných predpokladov na zápis vlastníckeho práva k náhradným pozemkom do katastra nehnuteľností v prospech vlastníkov.

Uvedený geometrický plán spolu s administratívnym rozhodnutím o vykonaní projektu podľa § 16 zákona č. 64/1997 Z. z. predstavujú listiny, ktoré sú spôsobilé na zápis vlastníckeho práva k náhradným pozemkom v prospech vlastníkov v katastri nehnuteľností.

Na základe uvedeného možno podľa ústavného súdu konštatovať, že rozhodnutie o nariadení vykonania projektu pozemkových úprav má vplyv na konštituovanie hmotnoprávných oprávnení vlastníkov, resp. na vznik vlastníckeho práva k náhradným pozemkom vlastníkov, preto ide o rozhodnutie, ktoré svojím obsahom zasahuje do sféry subjektívnych práv sťažovateľov, a preto bolo povinnosťou všeobecných súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci preskúmať ho v medziach ich právomoci.

Rozhodnutie o nariadení vykonania projektu pozemkových úprav podľa § 15 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. sa svojím obsahom týka vlastníckeho práva sťažovateľov, a preto bolo povinnosťou príslušného súdu rozhodnúť v predmetnom konaní v merite veci.

Sám predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k tejto sťažnosti konštatoval nekonzistentnosť právneho názoru vysloveného v namietanom uznesení s doterajšou judikatúrou najvyššieho súdu v obdobných veciach poukázuc na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu.

V prípade, v ktorom sťažovatelia poukázali na skutočnosť, že postupom krajského súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože napadnuté rozhodnutie sa týka ich základných práv a slobôd, a preto podlieha súdnemu prieskumu, nemožno považovať za dostatočné rozhodnutie, ktoré iba poukazuje na skutočnosť, že účinky spôsobilé vyvolať zápis do katastra nehnuteľností vyvolá toto rozhodnutie až v spojení s rozhodnutím o vykonaní projektu podľa § 16 zákona č. 64/1997 Z. z.

Navyše, v preskúvanom prípade existujúca ustálená judikatúra všeobecných súdov prezentovala opačný právny záver o rovnakej právnej otázke, preto bolo potrebné, aby najvyšší súd uviedol dôvody, pre ktoré rozhodol o odlišnej ochrane práv sťažovateľov, resp. dôvody, pre ktoré je výklad príslušných ustanovení zákona č. 64/1997 Z. z. a Občianskeho súdneho poriadku aplikovaných v rámci rozhodnutí, v ktorých najvyšší súd dospel k protichodnému právnemu záveru, neprijateľný.

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd ustanoveniami § 167 ods. 2 v spojení s § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku dostatočne neriadil, a preto odôvodnenie uznesenia z 13. novembra 2012 nemožno považovať za dostatočne a ústavne súladné.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd bez prihliadnutia či hodnotenia obsahu argumentácie sťažovateľov predloženej v konaní pred všeobecnými súdmi dospel k záveru, že najvyšší súd namietaným uznesením porušil základné práva sťažovateľov vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy

	<p>ústavný súd vychádzal zo zistenia, že v danom prípade nebolo predmetom konania pred všeobecným súdom vyvlastňovanie ani nútené obmedzenie vlastníckeho práva a ani súdny prieskum vyvlastňovacieho konania realizovaného správnym orgánom. Sťažovatelia pritom bližšie nezdôvodnili, v čom vidia porušenie označeného článku ústavy.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu k porušeniu základného práva vyplývajúceho z čl. 20 ods. 4 ústavy v predmetnom prípade nedošlo, pretože pre neposkytnutie právnej ochrany vlastníctva sťažovateľov boli relevantné iné právne dôvody, a preto sťažnosti sťažovateľov v časti namietaného porušenia čl. 20 ods. 4 ústavy nevyhoveli.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1, ako aj čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením najvyššieho súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Zrušuje uznesenie najvyššieho súdu a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 138/03, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05, Najvyšší súd SR: 1 Sžo 268/2009, 6 Sžo 113/2007, 8 Sžo 34/2007, 8 Sžo 115/2008, 2 Sžo 133/2010, 10 Sžr 6/2010</p>

Nález- priet'ahy v konaní:

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 226/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Peter Brňák</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález –vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>3. júla 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v dedičskom konaní (prejednanie a vyporiadanie dedičstva), ktoré začalo v roku 2001.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd v posudzovanej veci zobral do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk konanie o prerokovanie dedičstva nehodnotil ako právne a skutkovo zložitú, aj keď na určité predĺženie dedičského konania mala vplyv okolnost', že dvaja z dedičov boli maloletí a dedičia menili adresy pobytu.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnost', ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Procesné návrhy sťažovateľa neboli dôvodom doterajšej dĺžky súdneho konania.</p> <p>3. Napriek tomu, že okresný súd ojedinele vykonával procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, uskutočnil pojednávanie a doručoval písomnosti, v posudzovanej veci konal nekoncentrovane a neefektívne a so značnými priet'ahmi vo svojej činnosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97</p>

spisová značka	I. ÚS 211/2013
sudca spravodajca	Marianna Mocháčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	7. augusta 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva, ktoré začalo v roku 2007
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že po právnej stránke nemožno konanie o určenie vlastníckeho práva, ktoré patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, hodnotiť ako zložitú. Vzhľadom na to, že na strane odporcov je 46 účastníkov, po skutkovej stránke by bolo možné hodnotiť vec ako zložitejšiu.</p> <p>Ústavný súd však konštatuje, že veľký počet účastníkov konania príčinou zbytočných prietahov v konaní okresného súdu nebol.</p> <p>2. Ústavný súd pri preskúmaní spisu okresného súdu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovatelia prispeli k zbytočným prietahom v konaní.</p> <p>3. Predsedníčka okresného súdu reagovala na sťažnosť sťažovateľov na prietahy v konaní po uplynutí viac ako dvoch mesiacov.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že plynulému postupu nebráni žiadna zákonná prekážka v konaní, okresný súd vo veci bezdôvodne nekoná už viac ako 5 rokov.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prietahov.</u> <u>Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie v sume po 2 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 248/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	7. augusta 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v občianskoprávnom konaní, ktoré začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie. Po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil právne významné okolnosti, na základe ktorých by osoba sťažovateľa mimo procesného rámca participovala na zistených prietahoch v konaní pred okresným súdom.</p> <p>3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd vychádzal nielen z hľadiska sťažovateľom namietaného obdobia zbytočných prietahov, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného konania.</p> <p>V tomto ohľade zistil, že súdne konanie sa pred okresným súdom začalo podaním žaloby v apríli 2006 a doteraz nie je právoplatne skončené. Aj keď okresný súd do času rozhodovania ústavného súdu už trikrát rozhodol, tieto rozhodnutia boli dvakrát odvolacím súdom zrušené.</p> <p>Ústavný súd sa priklonil k názoru sťažovateľa, že k zbytočným prietahom</p>

	<p>v konaní došlo, a to napriek tomu, že okresný súd vykonával úkony (rozhodol o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, rozhodoval o pripustení zmeny žalobného petitu, nariadil súdne pojednávania, vykonával úkony spojené s prerokovaním vecí, zabezpečoval listinné dôkazy...). Jeho konanie bolo nekonzentrovane a neefektívne.</p> <p>Z vykonaných úkonov súdu vyplýva, že okresný súd vo veci sťažovateľa nekonal koncentrovane a bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na uvedené nepovažoval ústavný súd za potrebné poukazovať na jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože celková doba viac ako 6 rokov (od kedy je sťažovateľ účastníkom konania), počas ktorej vec sťažovateľa nie je právoplatne skončená, sama osebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti.</p> <p>O príkaze pre porušovateľa konať vo veci bez zbytočných prietahov ústavný súd v danom procesnom štádiu konania nerozhodol, a to vzhľadom na úpravu petitu sťažovateľom v rámci jeho vyjadrenia zo 14. júna 2013 a na skutočnosť, že v súčasnosti sa vec nachádza na odvolacom súde v dôsledku podaného odvolania.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd v namietanom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 €.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 344/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Milan Čalík</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>7. augusta 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (družstvo invalidov) namietal porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy za prenájom nebytových priestorov, ktoré začalo v roku 2005.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom posudzovaného konania vedeného okresným súdom je konanie o zaplatenie peňažnej sumy za prenájom nebytových priestorov, ktoré tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v rámci obchodných sporov. Vec nemožno považovať ani za skutkovo, ani právne zložitú.</p> <p>2. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom nezistil žiadne zásadné okolnosti, ktorými by sťažovateľ mohol prispieť ku vzniku prietahov v posudzovanom konaní.</p> <p>Bol to odporca, kto opakovane požiadal o odročenie nariadených pojednávani a inicioval aj konanie o určenie neplatnosti zmluvy o prenájme nebytových priestorov, ktoré malo za následok prerušenie konania.</p> <p>3. Ústavný súd konštatuje, že v konaní na Okresnom súde T. neboli vo veci zistené prietahy, v dôsledku čoho sťažnosti v tejto časti nevyhoveli.</p> <p>Prietahy v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy boli zistené v konaní okresného súdu, ktorý v období takmer 5 rokov, nevykonal vo veci žiadny úkon. Uvedené obdobie nečinnosti potvrdil vo svojom vyjadrení aj okresný súd, ospravedlnil ho však nedostatočným personálnym a materiálnym vybavením.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p>

	<u>Stážovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.